

Japik en Pleuntje: een schets uit de duinen en aan de zee – J.J. Cremer

Gedateerd: Den Haag, 26 augustus 1877.

Handschrift in de Koninklijke bibliotheek. Handschrift geschreven in Den Haag, 29 maart-26 aug. 1877. Fol. 2-20: eerste versie. Fol. 21-42: tweede versie. Beide versies zijn gedateerd 29 maart-26 augustus 1877. Alleen de eerste versie is gelocaliseerd in Den Haag. Pentekeningetje door de auteur op fol. 19v: personage. In 1952 gekocht van Antiquariaat Gijsbers en Van Loon te Arnhem (cat. 84, nr. 18). Papier, 42 fol. Aanvraagnummer Koninklijke bibliotheek: KW 134 B 11 / 96. Aanvraagnummer: KW CREM 9.

1e druk in: Het vaderland, 1877. (feuilleton)

2e druk: 's Gravenhage : D.A. Thieme, 1877. 71 p. Geïllustreerd door J.M. Schmidt Crans. 71 p.

3e druk in: Java-bode, 15 december 1877 e.v. (feuilleton).

4e druk: Amsterdam : Gebr. Koster, 1880. 71 p.

5e druk: Romantische werken: vertellingen en schetsen, deel 13. Amsterdam : D. Noothoven van Goor, 1881. p. 158-185.

6e druk in: Novellen en vertellingen. Leiden : A.W. Sijthoff, ca. 1885. 6e druk. p. 258-282.

7e druk in: Novellen en vertellingen: deel 2. Leiden : A.W. Sijthoff's uitg.-mij, [ca. 1887]. 7e druk. p. 258-282. Bibliotheek van Nederlandsche schrijvers.

8e druk in: Novellen en vertellingen. Leiden : A.W. Sijthoff, ca. 1890. 8e druk. p. 258-282

Nieuws van den dag, 25 september 1877:

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN
à 50 Cts per regel.

Onder de Feuilletons, die in het volgend kwartaal in *Het Vaderland* zullen verschijnen, behoort: »*JAPIK en PLEUNTJE.*» Eene Schets uit de Duinen en aan Zee, door J. J. **CREMER.** Zij, die zich met 10. October abonneeren, ontvangen de nog deze maand verschijnende nummers *gratis*. Prijs per 3 maanden, franco per post, *f*4.90.

Noord en zuid, jrg. 1877:

In het *N. v. d. D.* verscheen als feuilleton een onderhoudend verhaal „*De roos van duizend daalders*” door H. Witte; te merkwaardiger, omdat de gewone liefdesintrige er in gemist wordt. Daarop volgde „*Uit mijne Lentedagen*,” door een ongenoemde. Het *Vaderland* gaf eerst „*Japik en Pleuntje*” in den Scheveningschen tongval door Cremer, een geheel nieuwe proeve van den schrijver der novellen in Gelderschen tongval. Later kregen we „*Licht en Schaduw*” door Josephine G.

Nieuws van den dag, 10 november 1877:

Odéon. Vrijdag 23 Nov. Voordr. van den Heer J. J. **Cremer**: *Japik en Pleuntje, de Boeren op de Amsterdamsche kermis.*

Nieuws van den dag, 14 november 1877:

VOORDRACHT
van den Heer J. J. **CREMER**,
Vrijdag 23 November, in *ODÉON*,
Japik en Pleuntje (4638)
en De Boeren op de Amst. Kermis.

Algemeen handelsblad 25 november 1877:

Cremers Voordracht.

Japik en Pleuntje, twee visscherakinderen, op een mistigen najaarsavond verdwalend in het duin; wat daaraan vooraf gaat en wat er uit volgt. Ziet daar alles! Letterlijk alles. En eenige honderden beschaafde toehoorders hebben anderhalf uur, als met ingehouden adem zitten luisteren, toen **Cramer** gisteravond in het Odéon hun deze eenvoudige geschiedenis vertelde. Dan moet dit niets toch wel iets zijn. Dat is het zeker. Wij voor ons herinneren ons niet van **Cramer** ooit eene zoe volmaakte, geheel onberispelijke schets te hebben gehoord; wij zouden niet weten, wat er op was af te dingen. Zulk eene sijnheid van teekening, zoo veel waarheid en gezonde opvatting van alle details, zulk een leven en beweging met schijnbaar onbeduidende middelen inderdaad het was een genot, gelijk zelden wordt gesmaakt. Men moet ons duin kennen en ons strand en onze visschers, men moet er in hebben verkeerd en het lief hebben (het tweede volgt noodzakelijk uit het eerste) om ten volle te kunnen waardeeren. Maar men zou er op verlieven, al had men het nooit gezien, wanneer het zoo meesterlijk als gisteravond wordt geteekend. Indien **Cramer** en zijne uitgevers eens samenspanden en enkele onzer in dit genre bekende schilders en teekenaars uitnoodigden, om nog eens deze voordracht te hooren; indien ze dan zich aan het werk zetten en ieder eenige tafereelen voor zijne rekening nam, dan zou er een echt Hollandsch prachtwerk geboren kunnen worden, zooals geen tweede is aan te wijzen.

De avond werd besloten met de voordracht van de bekende „boeren op de Amsterdamsche kermis,” dat altijd weer denzelfden, wel verdienden bijval vindt.

De zaal was zeer gevuld, maar wanneer **Cramer** morgen weer optrad, met hetzelfde verhaal, dan zou het er, gelooven wij, weer even vol zijn. En het zou ons niets verwonderen, indien ook de toehoorders van gisteren weer kwamen.

Nieuws van den dag, 26 november 1877:

Voor een zeer talrijk gehoor-hield gister-
renavond de heer J. J. **Cremer** in *Odéon* een voor-
dracht. Ditmaal evenwel droeg de spreker een zijner
novellen voor, geschreven in het Scheveningsch
dialect. Het was die van *Japik en Pleuntje*. De no-
velle vertelt de geschiedenis van een opgeschoten ben-
gel, die door een samenloop van omstandigheden met
het lieve Pleuntje bij een zwaren zeedamp verdwaalde
in het duin en zodoende »een onrust van een kaebel«
veroorzaakte. Pleuntje, »wier vaeder een man was met'n
graet« — wat zooveel als »met geld« beteekent in
het Scheveningsch dialect, weder zoo wonderlijk goed
door den heer **Cremer** gesproken — wordt later
Japiks wijfen. De kracht dezer novelle rust in het
dialect waarvoor de heer **Cremer** een zeldzame gave
bezit. De inkleeding is volgens onze opvatting aan
eenige bedenking onderhevig. Na de pauze vergaste
de spreker zijn toehoorders op zijn vermakelijke:
»Over-Betuwsche boeren op de Amsterdamsche kermis.«

Nieuws van den dag, 28 november 1877:

D. A. THIEME, te 's Gravenhage, geeft uit:
JAPIK EN PLEUNTJE.
EEN SCHETS
UIT DE DUINEN EN AAN ZEE,
DOOR
J. J. CREMER.
Geïllustreerd door J. M. SCHMIDT CRANS.
Een deeltje in klein 4o., in prachtbandje verguld op snede
f 3.50, ingenaaid f 2.50. (5959)

Nieuws van den dag, 28 november 1877:

Jacob en Pleuntje van J. J. Cremer is voor velen reeds een oude kennis; 't zij, dat zij het voorrecht hadden het den schrijver te hooren voordragen, of de gelegenheid het feuilleton van 't *Vaderland* te volgen.

Dezen, zoowel als de velen, die prijs stellen op de novellen van den gevierden schrijver en voor wie Jacob en Pleuntje nog nieuw is, zullen niet genoeg vernemen, dat deze schets thans afzonderlijk is uitgegeven en wel in een zoo keurig gewaad als de uitgever D. A. Thieme te 's-Gravenhage er aan geven kon. Talrijke illustraties van den op dit gebied zoo gunstig bekenden teekenaar J. M. Schmidt Crans versieren het boekske, dat keurig gebonden zeker dezer dagen druk dienst zal doen als cadeau.

Algemeen handelsblad, 1 december 1877:

Japik en Pleuntje, eene schets uit de duinen en aan zee, door J. J. Cremer, is door zijn uitgever D. A. Thieme te 's-Gravenhage in een keurig bandje gestoken en geïllustreerd met etsjes van J. M. Schmidt Crans.

Van den inhoud behoeven wij wel niet meer te spreken. In Odeon hebben onlangs honderden met de grootste befangstelling naar deze eenvoudige geschiedenis zitten luisteren en dat voor het meerendeel hunne indrukken overeenkwamen met die, welke wij onmiddellijk na de voordracht in dit blad aantekenden, hebben wij sedert met groot genoeg vernomen.

Alphabetische naamlijst der boeken 1877:

Cremer (J. J.), *Japik en Pleuntje*. Eene schets uit de duinen en aan zee. Geïllustreerd door J. M. Schmidt Crans. 's Hage, D. A. Thieme. (71, met 6 pltn.) kl. 4o. f 2,50; in prachtb. verg. op snee. 3,50.

Wetenschappelijke bladen, jrg. 1877:

CREMER (J. J.), **Japik en Pleuntje**. Een schets uit de duinen en aan zee. Geïllustreerd door J. M. Schmidt Crans. 's Gravenhage, D. A. Thieme. Kl. 4o. (71 blz. met 6 platen.) f 2,50. In prachtband verguld op sneê f 3,50. Dag- en Grootboek voor den practiseerenden Arts voor het jaar 1878. Aanbevolen

Javabode, 15, 17, 18, 19, 20, 21 december 1877:

<h1 style="text-align: center;">MENGELWERK.</h1> <hr/> <h2 style="text-align: center;">JAPIK EN PLEUNTJE.</h2> <p style="text-align: center;">EEN SCHETS UIT DE DUINEN EN AAN ZEE, DOOR J. J. CREMER.</p> <p>Pleuntje lachte van pret toen ze opstond en zich het zand uit de blonde haren schudde.</p> <p>Japik lachte ook; maar, hij dacht toch nóch eens aan vaders pijp:</p> <p>„'t Is er te warm veur;” sprak hij: „Kom Pleuntje, kom gauw.”</p> <p>Pleuntje vond het al heel vreemd dat Japik nu noch ging baden: „As je 't laetste duin over bent,” zei ze: „dan zel je zien dat er op 't 'eete strand, van hier tot aan 't dorp en van 't dorp tot aan 't baduis, geen levende ziel meer te zien is.”</p> <p>— Nou! Jaapik wedde van wél.</p> <p>Toen ze te zamen — zonder op dat oogenblik echter</p>	<p>Met een vaart van geweld kiest nu Zoolang het water hem noch om de hij zich frisch, — ja bijzonder frisch doch, nu hij in dat naargeestige damp 't strand naar Pleuntje en zija kleeren barr!</p> <p>Japik is een „badgast” zonder 'an broeiend zomer is, dan maelt 'en m Droogt toch van zelf, en 't pekelnat moeder. Maer nou! Nou ie Pleuntje ziet, jae nou wordt ie erg rillig. — merkt hij niets, en rechts, en links, n</p> <p>„Pleuntje! kind! Pleuntje! Waa Japik. En luider, gillend: „Aij! Ple</p> <p>De schelpvisscher met zijn karretje, verren afstand, en in de dampwolken rolien, geheel onzichtbaar, hij hoorde gillend geroep. Met den wind mee wel verstaan worden:</p> <p>„Je zassie is rechts 'et duin op'e Terayde!” schreauwt de schelpman.</p>
---	--

Nieuwsblad voor den boekhandel, 9 januari 1880:

<p>Cremer (J. J.), Tooneelspelers, 3 dln. <i>Zonder kopyrecht.</i></p> <p>38 Ex. à f 1.10</p> <hr/> <p>„Japik en Pleuntje. <i>Met contract.</i></p> <p>834 Ex. à 39 ct.</p>	<p>D. Bolle.</p> <p>Dezelfde.</p>
--	-----------------------------------

Nieuws van den dag, 3 maart 1880:

Een Salonboek van

J. J. CREMER.

Rijk gebonden met zwart en vergulde stempels, op bruin maroccolinnen, fraai verguld op snede, met keurige illustratiën, door J. M. SCHMIDT GRANS, getiteld:

Japik en Pleuntje.

Een schets uit de Duinen en aan Zee.
door **J. J. CREMER.**

 Dit zoowel in- als uitwendig prachtige Boek kost overal f 3.50. Nergens is het minder te bekomen, en toch leveren wij het af voor slechts f 1.50, dus 2 gulden minder, terwijl ieder besteller, uit onderstaande verzameling van *Cremer's* werken, twee deelen mag uitkiezen, welke men er ook nog bij cadeau krijgt. Boven en behalve dat, ontvangt alles nog franco te huis ook.

Zoek nu maar gauw 2 van de hieronderstaande 10 nummers uit voor cadeaux.

1. Aan 't Kleine Revierke. — Kruuzemunje. — Van binnen en van buiten.

2. Een Oudejaarsavond. — Toen in den Nieuwjaarsmorgen. — Zes schetsen in ééne lijst.

3. Arme Samuël.

4. Op de Kniehorst. — 't Blinkende Hoanje.

5. 't Pauweveerke. — Bruur Joapik.

6. Een Winteravond. — Mijn oude Jacob. — Wouter Linge. — Wat vader Harmen vertelt.

7. Op den Zolder. — Portretten.

8. Driemaal gezien. — Wat ik hoorde en zag in den spoorwagen enz. — Naar omhoog. — Het jawoord.

9. Kees Springer binnen en buiten de Kerk. (1740)

10. Grietje op 't Hönings-arf. — 't Kriekende Kriekské.

Naar buiten tegen Postwissel van slechts f 1.50, waarop de nummers moeten staan die men gekozen heeft. **GEBROEDERS KOSTER**, Lellegracht te Amsterdam.

Nieuws van den dag, 11 juni 1880:

Och! wat is dat mooi!

Wat jammer dat hij overleden is.

Wie een Souvenir wil hebben van den talentvollen ontslapen Novellist JAN JACOB CREMER, koop het prachtige Salonboek

Japik en Pleuntje,

eene Schets uit de Duinen en aan Zee. Geïllustreerd met fraaie Platen door J. M. SCHMIDT CRANS.

Keuriger Boekwerk kan men zich niet voorstellen. Het uitwendige is dan ook geheel in harmonie met het inwendige. Het is rijk gebonden met zwaar vergulde stempels en verguld op snede. Bij uitgave kostte dit Prachtwerk nog zeer kort geleden f 3.50. Wij bieden het nu aan voor slechts f 1.50 en leveren dit Juweel van een Boek daarvoor nog franco thuis, door geheel het land.

Wie den helaas te vroeg ontslapen gevierden Novellist en zijne Werken liefhad, bewijst eené eer aan zijne nagedachtenis door dit Prachtwerk in zijne Bibliotheek, op de Etagère of op de Salontafel te plaatsen. Niemand zal zich die f 1.50 beklagen. De Prachtband alleen heeft veel meer gekost. Bij GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam. Op den Postwissel te zetten: Voor Souvenir aan CREMER.

Dagblad van Zuid-Holland en 's-Gravenhage, 15 juni 1880:

OCH! WAT IS DAT MOOI! WAT JAMMER DAT HIJ OVERLEDEN IS.

Wie een Souvenir wil hebben aan den talentvollen ontslapen Novellist JAN JACOB CREMER, koop het prachtige Salonboek

JAPIK EN PLEUNTJE.

Eene schets uit de Duinen en aan Zee. Geïllustreerd met fraaie platen, door J. M. SCHMIDT CRANS. Keuriger Boekwerk kan men zich niet voorstellen. Het uitwendige is dan ook geheel in harmonie met het inwendige. Het is rijk gebonden met zware vergulden stempels en verguld op snede. Bij uitgave kostte dit Prachtwerk, nog zeer kort geleden, f 3.50. Wij bieden het nu aan voor slechts f 1.50 en leveren dit Juweel van een Boek daarvoor nog franco thuis ook door geheel het land.

Wie den, helaas! te vroeg ontslapen gevierden Novellist en zijne werken liefhad, bewijst eené eer aan zijne nagedachtenis door dit Prachtwerk in zijn Bibliotheek, op de Etagère of op de Salontafel te plaatsen. Niemand zal zich die f 1.50 beklagen. De Prachtband alléén heeft veel meer gekost. Bij GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam. Op den postwissel te zetten: Voor SOUVENIR aan CREMER.

(8604)

Algemeen handelsblad, 6 oktober 1880:

MEN KOOPT VOOR EEN GULDEN

1. Vijfentwintig vel mooi Postpapier.
2. Vijfentwintig mooie Enveloppen.
3. Eene mooie fijn lederen portemonnaie met 3 tassen.
4. Een aardige Portemonnaie met knipsluiting.
5. Een sterken Penhouder.
6. Een best Faberpotlood.
7. Het alierlijkste werk van J. J. CREMER, getiteld Japik en Pleuntje, Het verloren kind in het duin. Eene Schets uit de Duinen en aan Zee, door J. J. CREMER, en hoewel dit alles maar EEN GULDEN kost, en hoewel Japik en Pleuntje alléén f 1.25 heeft gekost, geven wij aan ieder koper toch nog hierbij Cadeau de prachtige groote Oleographie „De Schuttersmaaltijd“, of als men die reeds heeft 2 prachtige andere Oleographieën.

(37402) **GEBOEDERS KOSTER**, Leliegracht.

Laat de concurrentie dat eens nadoen.

Haagsche courant, 14 maart 1896:

— Op de kunstbeschouwing in „Pulchri“ werden gister verkocht: „De Groote markt“, van Arntzenius; „Een oude berk“, van mevr. Bilders; „In Drenthe“, van van Oosterzee; „Landschap“, van Jan van Rhijnnen, en „Japik en Pleuntje“, van Schmidt Crans.

Laatst bijgewerkt: 4 mei 2020

www.jacobcremer.nl